

сільськогосподарських підприємств під час фінансової кризи.

На противагу довгостроковим кредитам банків ми можемо запропонувати лізинг, як джерело фінансування аграрних підприємств. Його переваги полягають в тому, що основні засоби не купуються у власність, а використовується на правах оренди.

Отже, в сучасних умовах фінансової кризи необхідність відтворення основних виробничих засобів є гострою проблемою сільськогосподарських підприємств, особливо в період переходу до ринкових відносин, від вирішення яких залежить фінансовий стан підприємства, конкурентоспроможність його продукції на ринку, рейтинг, репутація тощо.

Відтворення основних засобів забезпечує збільшення випуску продукції в більш стислі строки із значно меншими матеріальними витратами. За допомогою власних та позичкових джерел фінансування відтворення основних засобів сільськогосподарські підприємства України можуть стати більш рентабельними.

Перераховані нами джерела фінансування підприємств аграрної сфери дають можливість підприємствам оновлювати основні засоби, лише за умови прибуткової діяльності підприємства.

УДОСКОНАЛЕННЯ ДОКУМЕНТАЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ТА РОЗРАХУНКОВИХ ОПЕРАЦІЙ ЗА КРЕДИТАМИ БАНКІВ

***Мащенко О.А., магістр*,
Полтавська державна аграрна академія***

Основу підприємства складає власний капітал, проте ефективна його діяльність неможлива без залучення позикових коштів. Позикові кошти дозволяють суттєво розширити обсяги господарської діяльності підприємства, забезпечити більш ефективне використання капіталу, пришвидшити формування цільових фінансових фондів та підвищити ринкову вартість підприємства.

Кредитування – це процес, що включає сукупність механізмів реалізації кредитних відносин. Усі питання щодо кредитування

** Науковий керівник – Письмаченко А. М., д.е.н., професор*

вирішуються безпосередньо між двома сторонами: кредитором і позичальником. Документальне забезпечення розрахункових операцій за кредитами банків важлива складова процесу залучення кредитів, так як правильно побудований процес документування операцій за кредитами банків є основою для отримання кредиту.

Дослідженням теоретичних та практичних аспектів кредитування та його документального забезпечення кредитних операцій займалися такі відомі науковці як В.Д. Лагутін, М. М. Агарков, Т.В. Бессараб, а також практики М. Стрельников, Н. Белова та ін.

Але, як засвідчує огляд літературних джерел і реальний стан справ з кредитуванням сільськогосподарських підприємств, є ще ряд невирішених питань, які вимагають поглибленого дослідження.

Основними цілями дослідження є вивчення загальних засад документального забезпечення розрахункових операцій за кредитами банків щодо первинного обліку та зведеного. Доцільність використання сучасної системи банківського обслуговування для розрахунків за кредитами банків.

Для отримання банківського кредиту позичальник звертається до банківської установи з проханням у формі листа, клопотання, заявки чи заяви. Обов'язковим є зазначення у зверненні необхідної суми кредиту, мети, використання, строків погашення та форми забезпечення.

Після надання підприємством банківській установі всіх необхідних документів, банківські працівники, на підставі Положення Національного банку України “Про порядок формування та використання резерву для відшкодування можливих втрат по кредитних операціях банків” затверджене Постановою Правління Національного банку України від 06.07.2000 № 279 від 3 серпня 2000 р. № 474/4695 (зі змінами і доповненнями від 31 грудня 2010 року № 593), розраховують критерії фінансового стану позичальника. До них відносять: платоспроможність, фінансову стійкість, рентабельність та систему грошових потоків позичальника [2].

Кредитні взаємовідносини між позичальником і банком оформляються кредитним договором, який відповідно до статті 1055 Цивільного кодексу має бути укладений у письмовій формі, інакше він вважається недійсним.

Кредитним договором визначаються: сторони договору, основні зобов'язання сторін; сума кредиту; графік погашення кредиту та відсотків; ставка відсотків та умови її зміни; цільове використання кредиту позичальником; вид забезпечення кредиту; відповідальність

позичальника за невиконання у визначений термін своїх зобов'язань за договором; зобов'язання позичальника надавати банку необхідну інформацію та документи, які підтверджують фінансово-економічний стан підприємства; право банку проводити перевірку цільового використання кредиту, наявність і умови зберігання заставленого майна; порядок припинення дії кредитного договору.

Перелік документів, які подаються підприємствами-позичальниками до банку для отримання банківського кредиту, затверджено та наведено у ст. 346 Господарського кодексу [1].

Зазначимо, що банк-кредитор може встановити необхідність подання і деяких інших документів. Інформацію про склад пакета документів для отримання кредиту в кожному випадку можна уточнити у кредитному відділі банку [3].

Сума погашення кредиту і сума відсотків за користування кредитом перераховуються банку через використання платіжного доручення. Для відображення операцій по поточних рахунках з отримання кредитів та їх погашення, призначена банківська виписка. Загальновстановленої форми виписки немає, але вона повинна містити такі основні (обов'язкові) реквізити: дату попередньої виписки, номери рахунків дебітора та кредитора, коди операцій, суми. Виписки банк повинен подавати підприємству у міру руху коштів на рахунку. При отриманні виписки бухгалтер робить її котировку, тобто нумерує, перевіряє наявність первинних документів та відповідність суми у виписці сумам, зазначеним в цих документах, проставляє кореспонденцію рахунків.

Комп'ютерні системи привнесли значні покращення в розрахунках та значно їх прискорили. Система "Клієнт-Банк" належить до систем віддаленого банківського обслуговування, сучасна комп'ютерна програма для зв'язку та обміну інформацією між банком і позичальниками (підприємствами, організаціями). Зв'язок здійснюється через стандартні комутовані (телефонні) канали зв'язку за допомогою модему. Система "Клієнт-Банк" забезпечить позичальнику можливість оперативного управляти власними рахунками в банку, зокрема, відправляти в банк і приймати з банку платіжні документи, оперативного відслідковувати стан своїх рахунків, зокрема отримувати інформацію про обороти на своїх рахунках за будь-який день.

Переваги системи "Клієнт-Банк" при її застосуванні у розрахунках за кредитами банків узагальнено схематично на рис.

Рис. Переваги системи «Клієнт-Банк» у здійсненні розрахунків за кредитами банків

На підприємствах, які систематично залучають у свою діяльність кредити банків вважаємо доцільним створення в бухгалтерії відокремленого підрозділу, який відповідатиме за різні етапи організації кредитування. Функціями такого підрозділу мають бути: підготовка та надання банку всіх необхідних документів для отримання кредиту, нарахування та сплата відсотків за кредитами, а також контроль їх проведення, через розробку графіку, контроль за виконанням процедури погашення кредитів. Створення відділу кредитування передбачає розробку робочої інструкції бухгалтера з обліку розрахунків за кредитами банків.

Облік довгострокових та короткострокових кредитів банків ведеться суб'єктами господарювання з використанням різних рахунків бухгалтерського обліку (табл.).

Рахунки обліку розрахунків за довгостроковими та короткостроковими кредитами банків

Рахунки обліку згідно Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій суб'єктів малого підприємництва	Рахунки обліку згідно Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій
55 "Інші довгострокові зобов'язання"	50 "Довгострокові позики"
68 "Розрахунки за іншими операціями"	60 "Короткострокові позики"

Регістром синтетичного обліку господарських операцій, що відображаються на рахунках обліку довгострокових позик та короткострокових позик згідно Методичних рекомендацій щодо застосування реєстрів журнально-ордерної форми обліку для сільськогосподарських підприємств, затверджених Наказом Міністерства аграрної політики № 390 від 4.06.2009 р. є Журнали-ордери № 2 с.-г., який відкривають на місяць. Для кожного рахунку виділяють окремі розділи. Підставою для запису господарських операцій протягом місяця у цей реєстр є виписки банку з позикового рахунку і додані до них первинні документи. Аналітичний облік за видами позик ведуть в спеціальних таблицях – “Аналітичні дані до рахунку”, дані яких використовують при складанні звітності. Залишок на кінець місяця за рахунками позик, визначених в аналітичних даних, підсумовують і порівнюють із залишками в Головній книзі. В кінці місяця кредитові обороти рахунків 50, 60 з Журналу-ордера № 2 с.-г. переносять в Головну книгу.

Підприємства, що в веденні обліку керуються Методичними рекомендаціями з організації та ведення бухгалтерського обліку за журнально-ордерною формою на підприємствах агропромислового комплексу, затверджені Наказом Міністерства аграрної політики від 07.03.2001 р. № 49, – узагальнюють облікові дані по рахунках 50 та 60 у журналі-ордері № 4 с.-г. Але, доцільно запропонувати в обліку використання нового журналу-ордера № 2 с.-г., так як він має значні переваги. Так, в розділі аналітичних даних по рахунках 50 та 60 передбачено позицію щодо банків (позикодавців) та строку погашення позики, сальдо на початок місяця, обороти за звітний

період та позиція щодо нарахованих відсотків за користування кредитами.

Дослідивши документальне забезпечення розрахункових операцій за кредитами банків, встановлено документальне забезпечення використання позикових коштів, перерахування банку відсотків, основної суми боргу. Визначено, що на сучасному етапі розвитку комп'ютерних систем і технологій підприємствам доцільно застосовувати систему «Клієнт-Банк», яка забезпечить швидке, оперативне проведення розрахунків за кредитами банків. Також доцільно створювати на підприємствах відділ кредитування. Тож, правильно побудований процес документування операцій за кредитами банків є важливою складовою процесу залучення кредитів.

Література.

1. Господарський кодекс України № 436–IV від 16 січ. 2003 р. [Електронний ресурс] / Верховна Рада України. – Режим доступу : <http://www.rada.gov.ua>.

2. Корнєєв В. Капіталотворення і кредит у координатах “довіра – відповідальність” / В. Корнєєв // Фінанси України. – 2010. – № 9. – С. 13–22.

3. Маренич Т. Г. Бухгалтерський облік в агроформуваннях: [підручник] / Т. Г. Маренич, В. Я. Амбросова ; [2-ге вид. доп. і перероб.]. – К. : ВД “Професіонал”, 2005. – 896 с.

АВТОМАТИЗАЦІЯ ОБЛІКУ РОЗРАХУНКІВ ЗА ВИПЛАТАМИ ПРАЦІВНИКАМ В СІЛЬСЬКОМУ ГОСПОДАРСТВІ

***Мікіш В.М., магістр*,
Харківський національний технічний університет
сізького господарства імені Петра Василенка***

В ринкових умовах на перший план виходить потреба в оперативній, якісній і повній обліковій інформації, як для управлінського персоналу підприємства, так і для користувачів різних категорій. На сьогоднішній день з метою забезпечення формування ефективної управлінської системи, яка б сприяла своєчасному

* Науковий керівник – Маренич Т.Г., д.е.н, професор